

RO

Lahtinen Sari

20.03.2014

Suuri valiokunta

Asia

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen; perusasetuksia täydentävät komission delegoidut asetukset

U/E/UTP-tunnus

U 69/2011 vp

EUTORI-tunnus

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti 30.1.2014 annettua selvitystä täydentävä selvitys yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksia täydentävistä komission delegoiduista asetuksista.

osastopäällikön sijaisena
ylijohtaja

Veli-Pekka Talvela

maatalousneuvos

Kari Valonen

LIITTEET MMM:n muistiot 5 kpl ja komission delegoidut asetukset 16 kpl

Viite

Asiasanat	Euroopan maatalouden tukirahasto, jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM

Asia

Komission delegoidut asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämiseksi

- 1. Komission delegoitu asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 555/2008 viinialan kansallisiin tukiohjelmiin sisältyvien uusien toimenpiteiden osalta**
- 2. Komission delegoitu asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 826/2008 yksityisen varastoinnin tukea saavia maataloustuotteita koskevien tiettyjen vaatimusten osalta**
- 3. Komission delegoitu asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 288/2009 kouluhedelmä- ja -vihannesjärjestelmän liitännäistoimenpiteisiin myönnettävän tuen osalta**
- 4. Komission delegoitu asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien alan tukiohjelmien osalta**
- 5. Komission delegoitu asetukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä muuttamalla hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealaa koskevaa komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 543/2011**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asetusluonnoksia on käsitelty jäsenvaltioiden edustajista koostuvissa komission asiantuntijaryhmissä ja ne ovat olleet komission sisäisessä, pääosastojen välisessä käsittelyssä. Komissio hyväksyi asetukset 11.3. Euroopan parlamentilla tai neuvostolla on mahdollisuus vastustaa asetusta kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksisaamisesta.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että uudistuksen toimeenpanossa tulisi päästä nopeasti eteenpäin. Suomi voi hyväksyä CAP2020-uudistuksen toimeenpanon edellyttämät delegoidut asetukset.

Pääasiallinen sisältö

Ehdotuksilla täydennetään markkinajärjestelyasetusta komissiolle delegoidun vallan puitteissa.

1. Viinialan uusia kansallisia tukitoimenpiteitä koskeva delegoitu asetukset

Maataloustuotteiden yhteisen markkinajärjestelyn uudistamisen yhteydessä suurimmat viinisektoria koskevat muutokset olivat viini-istutusten lupajärjestelmän jatkaminen hallinnoituna järjestelmänä vuosina 2016–2030 sekä kansallisiin tukiohjelmiin tehdyt muutokset.

Delegoitu asetus kansallisista tukiohjelmista koskee asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 hyväksyttyjä uusia tukitoimenpiteitä. Näitä ovat menekinedistäminen yhteisön sisällä, innovaatiotoimenpiteet sekä mahdollisuus kasvitautien takia tarpeellisiin uudelleen istutuksiin. Yhteisön sisällä toteutettavien menekinedistämistoimenpiteiden tarkoituksena on tiedottaa kuluttajille vastuullisesta viininkulutuksesta sekä unionin alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen järjestelmistä.

Suomessa ei ole viinin viljelyä, joten delegoidut asetusehdotukset eivät käytännössä koske meitä. Kansallisia tukiohjelmia koskevan käsittelyn yhteydessä tarkennettiin yhteisön sisällä tehtäviä menekinedistämistoimenpiteitä koskevia sääntöjä Suomen vaatimuksesta siten, että viininkulutuksen vaikutuksia ihmisten terveyteen koskevan informaation tulee olla sen jäsenmaan terveysviranomaisten hyväksymää, jossa tiedotustoimenpide toteutetaan.

2. Yksityisen varastoinnin tukea koskeva delegoitu asetus

Komission asetuksesta 826/2008 poistetaan valkosokerin ja naudanlihan tuen edellytyksiä koskeva kohta tarpeettomana. Perusasetus 1308/2013 sekä neuvoston asetus 1370/2013 säättää yleisesti yksityisen varastoinnin tuesta näidenkin tuotteiden osalta.

Uusille yksityiseen varastointiin tukikelpoisille tuotteille, kuitupellavalle, alkuperä- tai maantieteellisesti suojatulle juustolle ja rasvattomalle maitojauheelle, säädetään tukikelpoisuuden ehdot.

Tukikelpoisen voion jalostuspaikan vaatimuksia helpotetaan. Asetus sisältää kaksi muutosta käytäntöön. Ensinnäkin voion valmistuslaitosta ei tarvitse enää hyväksyä ja toiseksi, voi on voitu valmistaa varastoonlaittoa edeltävän 60 päivän aikana entisen 28 päivän sijaan.

Komissio on korostanut yksityisen varastoinnin nykyistä luonnetta turvaverkkona, eikä automaattisena markkinatoimenpiteenä.

3. Kouluhedelmäjärjestelmän liitännäistoimenpiteitä koskeva delegoitu asetus

Uudessa perusasetuksessa 1308/2013 säädetään, että kansallisessa strategiassa on säädettävä kouluhedelmäjärjestelmän liitännäistoimenpiteistä ja asetuksen 24 artiklan 2b kohdassa säädetään edelleen komission mahdollisuudesta säätää strategioihin kuuluvista tukikelpoisista kustannuksista sekä vahvistaa erityisille kustannuksille enimmäismäärä. Tällaisista liitännäistoimenpiteiden kustannuksista ja enimmäismääristä säädetään siten asetuksella ensimmäistä kertaa.

Tässä asetuksessa tarkennetaan liitännäistoimenpiteiden kustannuksiksi esimerkiksi maistiaisten tai tilavierailujen kustannukset, tiedottaminen maataloudesta, terveellisestä ruokavaliosta ja hedelmien ja vihannesten tuotantoketjun ympäristövaikutuksista aiheutuvat kustannukset.

4. Oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien alan tukiohjelmia koskeva delegoitu asetus

Delegoitu asetus sisältää säännöksiä, jotka ovat tarpeen oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien alan toimintaohjelmiin sisältyvien erityistoimenpiteiden vuoksi.

Asetuksessa on säädetty toimenpiteistä, joille voidaan myöntää unionin rahoitusta. Näistä on palautettu kaksi toimialaa: markkinoiden seuranta ja edunsaajaorganisaatioiden toteuttamia toimenpiteitä koskeva tiedotus. Uutena alana unionin rahoitusta voidaan myöntää oliiviöljyn kilpailukyvyyn parantamiseen uudistusten avulla.

Asetuksessa on säädetty mahdollisuudesta tiettyjen toimenpiteiden ulkoistamiseen ympäristövaikutusten, oliivinviljelyn kilpailukyvyyn ja oliiviöljyn laadun parantamisen aloilla.

Edelleen asetuksessa on säädetty mm. unionin rahoituksen uudesta jakotavasta vahvistamalla ympäristön, kilpailukyvyyn ja oliiviöljyn laadun parantamiseen liittyviin toimenpiteisiin myönnettävälle rahoitukselle vähimmäisprosenttiosuus.

Asetuksessa on myös määritelty valintaperusteet, jotka jäsenvaltioiden on otettava huomioon toimintaohjelmien valinnassa ja hyväksymisessä

5. Hedelmä- ja vihannesalaa sekä hedelmä- ja vihannesjalostealaa koskeva delegoitu asetus

Asetuksella tarkennetaan perusasetuksessa määritettyjä ehtoja hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioiden hyväksymiselle, toimintaohjelmille ja tukikelpoisille toimenpiteille sekä sallituille toimille.

Nykyllänsäädäntö on osin epäselvä, mikä on aiheuttanut auditoinneissa ongelmia useille jäsenmaille.

Uusilla säännöksillä on vahvistettu kriisien ehkäisemiseen ja hallintaan käytettävien menojen yläraja tuottajaorganisaatioiden yhteenliittymien toimintaohjelmissa ja täydennetään uutta kriisinehkäisy- ja kriisinhallintatoimenpidettä, joka koskee hedelmätarhojen uudelleenistutuksia terveyteen tai kasvien terveyteen liittyvistä syistä tehdyn pakollisen raivauksen jälkeen.

Tuottajaorganisaation tuotannon markkinoillesaattamista, toimintojen ulkoistamista ja tuottajaorganisaation demokraattista valvontaa koskevat säännökset on määritelty asetuksessa selvemmin.

Tulohintajärjestelmää koskevia säännöksiä on saatettu perussäädöksissä tullikoodeksin mukaisiksi sellaisten tavaroiden osalta, joihin sovelletaan tulo hintaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artikla. Komission päätösvalta, johon liittyy Euroopan parlamentin tai neuvoston mahdollisuus peruttaa säädösvallan siirto ja vastustaa säädöksen voimaantuloa määrääjässä.

Valtuudet delegoitujen säädösten antamiseen perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta ja asetuksen artikloihin:

1. Artikla 50(b), (d), (ea), (f) ja (h)
2. Artikla 19(1)(a)
3. Artikla 24(1)(c) ja artikla 24(2) (b)
4. Artikla 30
5. Artikla 37(c)(iv) ja (d)(xiii), artikla 173(1)(b), (c) ja (f), artikla 181(2) ja artikla 231(1)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaika voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Tiedoksianto Euroopan parlamentille ja neuvostolle tapahtui 11.3.2014.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto 30.1. ja 20.3.2014

Eduskuntakäsittely

Asetusehdotuksesta, jolla säädösvaltaa on siirretty komissiolle, on lähetetty E-kirje (E 87/2011 vp) ja U-kirjelmä (U 69/2011 vp) sekä U-jatkokirjeet (1.6.2012, 1.3.2013 ja 20.5.2013) eduskunnalle.

Edellä mainituista kirjelmistä on annettu seuraavat valiokuntien lausunnot: SuVL 2/2012 vp ja 3/2012 vp, MmVL 18/2011 vp, 19/2012 vp, 30/2012 vp, 4/2013 vp ja 20/2013 vp, YmVL 11/2011 vp, 14/2012 vp, 15/2012 vp, 4/2013 vp ja 19/2013 vp.

Komission delegoiduista asetuksista on lähetetty e-kirje eduskunnalle 30.1.2014.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotukset edellyttäisivät mahdollisesti muutoksia maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettuun lakiin (999/2013) ja sen nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen.

Taloudelliset vaikutukset

Ei oleellisia taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Komission delegoidut asetukset, jotka täydentävät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1308/2013 maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä

1. C(2014) 1446 final

Komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 555/2008 viinialan kansallisiin tukiohjelmiin sisältyvien uusien toimenpiteiden osalta.

2. C(2014) 1447 final, C(2014) 1447 final ANNEXES 1 to 2

Komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 826/2008 yksityisen varastoinnin tukea saavia maataloustuotteita koskevien tiettyjen vaatimusten osalta.

3. C(2014) 1450 final

Komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä muuttamalla komission asetusta (EY) N:o 288/2009 kouluhedelmä- ja -vihannesjärjestelmän liitännäistoimenpiteisiin myönnettävän tuen osalta.

4. C(2014) 1449 final:

Komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien alan tukiohjelmien osalta.

5. C(2014) 1451 final

Komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä muuttamalla hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealaa koskevaa komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 543/2011

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Pekka Sandholm, MMM, Pekka.Sandholm@mmm.fi, +358 295 162 416

Niina Kauhajarvi, MMM, Niina.Kauhajarvi@mmm.fi, +358 295 162 322

Maija Heinonen, MMM, Maija.Heinonen@mmm.fi, +358 295 162 288

Noora-Katriina Huhtanen, Mavi, Noora-Katriina.Huhtanen@mavi.fi, +358 295 312 353

Sanna-Kaisa Mäkelä, Mavi, Sanna-Kaisa.Makela@mavi.fi, +358 295 312 361

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	hedelmät, maito ja maitovalmisteet, oliiviöljy, vi hannekset, viinit, jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18)
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM

RO

Malm Tiina

14.03.2014

Asia

Komission delegoitu asetus (EU) N:o .../..., annettu 11.3.2014, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio hyväksyi asetuksen 11.3.2014. Euroopan parlamentilla tai neuvostolla on mahdollisuus vastustaa asetusta kahden kuukauden kuluessa asetuksen tiedoksisaannista.

C(2014) 1460 final:

Komission delegoitu asetus (EU) N:o .../..., annettu 11.3.2014, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä

Suomen kanta

Suomi katsoo, että YMP:n uudistuksen toimeenpanossa tulee päästä nopeasti eteenpäin.

Suomi voi hyväksyä komission delegoidun asetuksen.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Asetus täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen. Maaseudun kehittämisohjelmien valmistelun kannalta delegoitu asetus on tärkeää saada nopeasti valmiiksi.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetuksella annetaan tarkempia sääntöjä, joita tarvitaan ohjelmavalmistelussa maaseudun kehittämisasetuksen joihinkin toimenpiteisiin liittyen.

Nuoren viljelijän määritelmän osalta asetuksessa määritellään ehdot tuen saamiselle siinä tapauksessa, että nuori viljelijä ei ole ainoa tilanpidosta vastaava yrittäjä. Siinä myös tarkennetaan oikeushenkilöä koskevia säädöksiä sen osalta, milloin luonnollisella henkilöllä on valtaa oikeushenkilöön. Asetuksessa todetaan myös enintään 36 kuukauden

lisäaika niiden edellytysten täyttämiseksi, jotka liittyvät maaseudun kehittämissuunnitelmissa esitetyn ammattitaidon hankkimiseen.

Asetuksen mukaan jäsenmaat voivat määritellä tarkemmin tila- ja metsävierailujen keston ja sisällön maaseudun kehittämissuunnitelmissaan.

Asetuksessa määritetään tuottajaryhmien erityispiirteet sekä laatujärjestelmissä ja menekinedistämisen yhteydessä toteutettavien toimien tyypit, syrjimättömyysedellytykset ja kaupallisten merkkien poissulkeminen.

Asetuksessa määritellään tila- ja yritystoiminnan kehittämistoimenpiteeseen liittyvän liiketoimintasuunnitelman sisältöä koskevat vähimmäisvaatimukset sekä tuen saamiseen sovellettavien kynnysten vahvistamisperusteet silloin kun on kyseessä nuorten viljelijöiden aloitustuki, aloitustuki maaseutualueiden muulle, kuin maataloustoiminnalle ja aloitustuki pienten tilojen kehittämiselle.

Asetus määrittää säännökset epäasianmukaisen metsityksen estämiseksi ja lajien istutusta koskevat vaatimukset. Ympäristö- ja ilmastokorvausten osalta asetus määrittelee kotieläintuotannon laajaperäistämisen edellytykset sekä kasvatuksesta luopumisen vuoksi uhanalaisten paikallisten rotujen ja geneettisen köyhtymisen uhkaamien kasvien geenivarojen säilyttämisen yksityiskohtaiset vaatimukset ja määritelmät. Asetukseen sisältyvät myös maa- ja metsätalouden geenivarojen säilyttämiseen liittyvät määritelmät ja tarvittavat toimet.

Asetuksessa esitetään säännökset, joilla estetään kaksinkertainen rahoitus kahden YMP:n pilarin ympäristötoimissa. Maaseudun kehittämispuolen tuessa otetaan huomioon vain ne sitoumuksiin liittyvät kulut tai tulonmenetykset, jotka ylittävät suorien tukien viiherryttämisaikavaatimukset. Jos päällekkäisyyksiä havaitaan, maaseudun kehittämisasetuksen mukaisista maatalouden ympäristö- ja ilmastotuista vähennetään päällekkäinen tuki.

Asetus määrittelee eläinten hyvinvointikorvausten myöntämisen tarkemmat ehdot.

Asetus sisältää paikallisten markkinoiden ja lyhyiden toimitusketjujen määritelmät, pientoimijoiden määrittelemisen mikroyrityksiksi ja yhteistyötoimenpiteessä toteutettavien menekinedistämistoimien tukikelpoisuusedellytykset. Lisäksi siinä rajoitetaan keskinäisten rahastojen ottamien kaupallisten lainojen vähimmäiskesto yhteen vuoteen ja enimmäiskesto viiteen vuoteen.

Asetus määrittää investointien osalta yleiset säännöt mm. vähennyskelpoisille kuluille. Se sisältää leasing sopimuksiin liittyvien kustannusten tukikelpoisuuden, maaseudun kehittämissuunnitelmissa määriteltävä käytettyihin välineisiin ja laitteisiin liittyvien menojen tukikelpoisuusedellytyksen sekä energiatehokkuuteen liittyviä investointeja koskevat vaatimukset. Sen mukaan jäsenmaat määrittelevät tarkempia ehtoja sille, missä määrin energiantuotantoon tarkoitetut investoinnit ovat tukikelpoisia.

Asetuksessa määritetään edellytykset, joita sovelletaan maa- ja metsätalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin, niiden sitoumusten muuttamiseen, jotka liittyvät luonnonmukaiseen maatalouteen ja eläinten hyvinvointia koskeviin toimenpiteisiin, sekä muiden sellaisten tilanteiden määrittelemiseen, joissa takaisinmaksua ei vaadita (kuten sitoumukseen liittyvän pinta-alan lisääminen). Asetuksen mukaan jäsenmaat voivat antaa

luvan maatalouden ympäristö-, luomu- ja eläinten hyvinvointisitoumusten muuttamiseen tietyillä ehdoilla.

Lisäksi asetuksessa on tarkennettu siirtymäsäännöksiä vanhasta maaseudun kehittämisohjelmasta uuteen siirryttäessä ja annettu määräaika asetuksessa (EY) N:o 1698/2005 tarkoitetulle jälkiarvointikertomukselle. Kroatialle on asetuksessa omat siirtymäsäännöksensä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artikla. Komission päätösvalta, johon liittyy Euroopan parlamentin tai neuvoston mahdollisuus peruttaa säädösvallan siirto ja vastustaa säädöksen voimaantuloa määräajassa.

Valtuudet delegoitujen säännösten antamiseen perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 2, 14, 16, 19, 22, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 45, 47 ja 89 artikloihin.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Kansallinen valmistelu

EU18 – jaosto (maatalous- ja elintarvikkeet) 30.1. ja 20.3.2014

Ei lausuntoa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta.

Eduskuntakäsittely

Komission delegoidusta asetuksesta on lähetetty e-kirje eduskunnalle 30.1.2014 (eduskunnan järjestelmässä U69/2011 jatkokirje)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013, annettu 17. päivänä joulukuuta 2013, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta), jolla säädösvaltaa on siirretty komissiolle, on lähetetty E-kirje (E 87/2011 vp) ja U-kirjelmä (U 69/2011 vp) sekä U-jatkokirjelmät (1.6.2012, 1.3.2013 ja 20.5.2013) eduskunnalle.

Edellä mainituista kirjelmistä on annettu seuraavat valiokuntien lausunnot: [YmVL 11/2011 vp](#), [MmVL 18/2011 vp](#), [MmVL 19/2012 vp](#), [SuVL 2/2012 vp](#), [YmVL 14/2012 vp](#), [SuVL 3/2012 vp](#), [MmVL 30/2012 vp](#), [YmVL 15/2012 vp](#), [YmVL 4/2013 vp](#), [MmVL 4/2013 vp](#), [YmVL 19/2013 vp](#), [MmVL 20/2013 vp](#) ja [YmVL 4/2014 vp](#)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

EU-asetukset toimivat raameina, joiden nojalla valmistellaan EU-osarahoitteiset maaseudun kehittämisohjelmat, jotka komissio hyväksyy. Suomella on 2 ohjelmaa: Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmat.

Kansallinen lainsäädäntö valmistellaan ohjelman toimenpiteiden perusteella.

Taloudelliset vaikutukset

Suomen maaseudun kehittämisohjelmien 2014-2020 kokonaiskehys on yli 7 miljardia euroa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

C(2014) 1460 final:

Komission delegoitu asetus (EU) N:o .../..., annettu 11.3.2014, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013 täydentämisestä ja siirtymäsäännöksistä

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Tiina Malm, MMM, tiina.malm@mmm.fi puh. 040 7336223

Leena Summanen, MMM, leena.summanen@mmm.fi puh. 040 5339134

Leena Anttila, MMM, leena.anttila@mmm.fi puh. 040 1806522

Virva Terho, MMM, virva.terho@mmm.fi puh. 040 0330041

Juuso Kalliokoski, MMM, juuso.kalliokoski@mmm.fi, puh. 040 4873893

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, maaseuturahasto
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM

RO Kiviranta Mirja(MMM),
Lehmusvuori Pia

12.03.2014

Asia

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asetusluonnoksen eri osia on käsitelty komission asiantuntijaryhmässä loka-joulukuussa 2013. Asetusluonnos on ollut komission sisäisessä pääosastojen välisessä konsultaatiossa tammikuun 2014 puoliväliin asti. Komissio hyväksyi asetuksen 11.3.2014 Euroopan parlamentilla tai neuvostolla on mahdollisuus vastustaa asetusta kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksisaannista.

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta.

Suomen kanta (täydentävä)

Suomi katsoo, että uudistuksen toimeenpanossa tulisi päästä nopeasti eteenpäin. Tästä syystä, huolimatta siitä, että säädösehdotuksessa on edelleen joitakin ongelmakohtia, Suomi voi hyväksyä CAP2020-uudistuksen toimeenpanon edellyttämän delegoidun asetuksen. Suomi pitää hyvänä, että asiantuntijavaiheen keskustelussa komissio on muuttanut delegoituja asetuksia koskevia säädösluonnoksia jäsenmaiden toiveiden suuntaan. Suomi olisi kuitenkin toivonut parempaa ratkaisua alla lueteltuihin kohtiin.

Delegoituun asetukseen sisältyvä vaatimus kaikkien jäsenvaltion valitsemien ekologisten alojen potentiaalisten kohteiden sisällyttämisestä peltolohkokisteriin, huolimatta siitä, ilmoitetaanko niitä yksittäisten viljelijöiden tukihakemuksilla vai ei, tulee lisäämään kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.

Lisäksi Suomi näkee maaseudun kehittämisohjelman mukaisissa ympäristökorvauksissa, luomukorvauksessa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa hankalana menettelyn, jossa myös ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellisen olosuhteen tilanteessa on tietyn edellytyksin sovellettava tukivähennyksiä. Uutta käytäntöä on myös se, että kasvulohkot

tulee määrittää paikkatietona kartalle ja kartta tulee toimittaa viranomaiselle tukihakemuksen liitteenä (paperilla tai sähköisesti).

Suomi olisi myös toivonut sitä, että lampaisiin ja vuohiin voitaisiin soveltaa kahden korvamerkin puuttumiseen tai tilarekisterimerkintöihin liittyviä helpottavia säännöksiä, joita on käytettävissä nautaeläimillä.

Pääasiallinen sisältö

1. Yleistä

Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä (IACS) on ollut käytössä vuodesta 1992. CAP2020-uudistus tuo uusia tukijärjestelmiä ja suurelta osin myös vanhoja tuki- ja palkkiojärjestelmiä koskevat säännökset muuttuvat. Tuki- ja palkkiojärjestelmiä koskevissa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa on vahvistettu järjestelmien ja tukien saamisen edellytykset. Seuraamusjärjestelmää, valvontaa ja täydentäviä ehtoja koskevat perussäännökset on säädetty yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1306/2013, jäljempänä horisontaaliasetus. Komission delegoitu asetus täydentää edellä mainittua asetusta yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, täydentävien ehtojen sekä maaseudun kehittämistoimenpiteitä koskevien seuraamusten yksityiskohtaisilla säännöksillä.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

IACS:iin liittyvät määritelmät

IACS:iin liittyvät määritelmät perustuisivat pitkälti tällä asetuksella kumottavien komission asetusten (EY) N:o 1122/2009 ja (EU) N:o 65/2011 määritelmiin. Joitain määritelmiä on siirretty horisontaaliasetukseen eikä niitä ole sen takia asetusluonnoksessa. Nykyisen komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009 2(21) artiklan määritelmä eläinten pitoajasta ei ole enää jatkossa tarpeellinen, koska tukijärjestelmissä ei säädetä pitoajasta. Eläintukiin liittyvistä tuotantosidonnaisia tukia koskevista määritelmistä poistettaisiin maininta nautayksiköihin perustuvasta tuesta yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisesti.

Yleisiä säännöksiä koskevassa osastossa todettaisiin, että hallinnollisten seuraamusten soveltaminen ei rajoita jäsenvaltioiden kansallisten rikosoikeudellisten säädösten soveltamista. Artikla on uusi ja sen taustalla on se, että tahallisuuteen liittyvät erilliset seuraamussäännökset poistettaisiin. Rikosoikeudellisten seuraamusten alaisiksi epäiltyjä tapauksia olisi kuitenkin käsiteltävä kansallisten säädösten mukaisesti.

Ylivoimaista estettä koskevat säännökset mahdollistaisivat edelleen suorien tukien maksamisen täysimääräisenä, kun ylivoimaisista esteistä on ilmoitettu toimivaltaiselle viranomaiselle kirjallisesti viidentoista työpäivän kuluessa siitä kuin tuenhakijalla tai hänen edustajallaan on se mahdollista tehdä. Suomessa uutena tulisi käyttöön maaseudun kehittämisohjelman mukaisissa ympäristökorvauksissa, luomukorvauksessa ja eläinten hyvinvointikorvauksessa menettely, jossa myös ylivoimaisen esteen ja

poikkeuksellisen olosuhteen tilanteessa olisi sovellettava vähennyksiä. Komission mukaan käytäntö on ollut velvoittava jo aiemmin. Vähennykset olisivat suhteellisia ja täyttämättä jääneen sitoumuksen osan mukaisesti määräytyviä. Vähennystä ei olisi tarpeellista tehdä, jos kustannukset tai tulonmenetykset ovat syntyneet ennen ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen tilannetta.

IACS-järjestelmän osat

Asetuksessa tarkennettaisiin horisontaaliasetuksessa säädettyjä IACS-järjestelmän osia eli peltolohkorekisteriä ja sen laaduntarkastusta, tukioikeusrekisteriä ja tuenhakijoiden yksilöintiä. Peltolohkorekisteriin olisi sisällytettävä viitelohkot ja mm. viherryttämistukeen kuuluvat ekologiset alat, olivatpa nämä tuenhakijoiden hakemuksessaan ilmoittamia tai ei. Lohkojen mittaamisen ja paikantamisen varmistamiseksi niistä tulisi toimittaa kartta tukihakemuksen liitteeksi. Tämä tarkoittaisi peruslohkorajoja mahdollisesti tarkentavan ja kasvulohkojakoa kuvaavan kartan toimittamista hakemuksen liitteenä paperilla tai sähköisesti. Komission mukaan käytäntö on ollut velvoittava jo aiemmin.

Peltolohkorekisterin tukikelpoisessa alassa olisi jatkossa mahdollista ottaa huomioon enintään 2 % toleranssi, jonka sisältö ja käyttömahdollisuudet tarkentuvat myöhemmin annettavissa työasiakirjoissa. Komissio on vakuuttanut, että jatkuvat pinta-alamuutokset poistuisivat tämän toleranssin käyttöönoton myötä. Tarkemman ohjeistuksen puuttuessa tähän on vaikea ottaa tällä hetkellä kantaa.

Asetuksessa säädettäisiin sellaisten viljelylohkojen alan määrittämisestä, joihin sisältyy maisemapiirteitä. Suomen komissiolle notifioima yli kahden metrin ojien tukikelpoisuus olisi edelleen voimassa. Puustoisten pysyvien nurmien pinta-alan määrittelyyn käytettävä erillinen vähennysjärjestelmä peltolohkorekisterissä (pro-rata – järjestelmä) olisi vapaaehtoinen jäsenvaltioille.

Tukihakemukset

Tukihakemusten palauttamisen määräaikoja ja myöhässä jätettyjä hakemuksia koskevat artikkelit vastaisivat pitkälti voimassa olevia säännöksiä. Hakuajan sattuessa lauantaille tai pyhäpäivälle, siirtyisi määräaika seuraavaan arkipäivään. Hakemuksen tai sen olennaisten liitteiden myöhästymisestä seuraisi 1 % vähennys työpäivää kohti 25 kalenteripäivään asti. Tukioikeuksia koskevan hakemuksen tai tukioikeuksien korotushakemuksen myöhästymisseuraamus olisi vastaava, mutta suuruudeltaan 3 %.

Hakemuksessa olevien virheiden oma-aloitteiden korjaus olisi edelleen mahdollista valvonnasta tai hakemuksessa olevasta virheestä ilmoittamiseen asti.

Hakemuksen oma-aloitteista korjausta koskevat artikkelit vastaisivat pitkälti voimassa olevia säännöksiä lukuun ottamatta sitä, että nautarekisterin korjauksia ei sovelleta täydentäviin ehtoihin, vaan myöhästyneet ilmoitukset otetaan aina huomioon täydentävien ehtojen seuraamuksia määriteltäessä.

Pinta-alaperusteisten tukien vähennykset ja seuraamukset

Pinta-alaperusteisten tukien seuraamukset koskisivat sekä suoria tukia että maaseudun kehittämisen toimenpiteitä. Pinta-alan ilmoittamatta jättämisestä seuraisi entiseen tapaan enintään 3 %:n tuen vähennys, jos ilmoittamatta jätetty ala vastaa yli 3 %:n alaa. Ilmoittamatta jättämistä tarkasteltaisiin viljelylohkojen tasolla. Pinta-alaperusteisten

tukien laskemiseksi määriteltäisiin kasvilajiryhmät, jotka jaotellaan mm. erilaisten tukitasojen perusteella. Tuenhakijan hallinnassa olevan pinta-alan ja tukioikeuksien ollessa eriävät, laskettaisiin tuki alimman mukaan. Laskentaa rajaisivat myös muut käytössä olevat rajaukset, kuten nuorten viljelijöiden tuen perusteena oleva enimmäishehtaarimäärä.

Jos hakemuksessa ilmoitettu ala on pienempi kuin tarkastuksessa todettu, laskettaisiin tuki ilmoitetun alan eli alimman alan mukaan. Tuki maksettaisiin haetun mukaisesti, jos tarkastuksessa todettu pinta-ala tilatasolla poikkeaa enintään 0,10 hehtaaria ilmoitetusta alaspäin. Muissa tapauksissa seuraamusten laskennan perusteena olisi tarkastuksessa todettu ala. Laskennassa käytettäisiin tukioikeuksien keskiarvoon perustuvaa arvoa. Seuraamusrajat ja -prosentit vastaisivat voimassa olevaa käytäntöä. Nuoren viljelijöiden tuen ehtojen täyttymättä jääminen johtaisi koko tuen menettämiseen. Jos tuenhakija on esittänyt vääriä todisteita, seuraisi tästä nuorten viljelijöiden tuen hylkäämisen lisäksi 20 % lisävähennys muista tuista tai seuraavien vuosien tuista.

Viherryttämistuen vähennykset ja seuraamukset

Viherryttämistuen vähennysten ja seuraamusten laskemiseksi määriteltäisiin erilliset kasvilajiryhmät, jotka koostuvat viljelyn monipuolistamisen, pysyvien nurmien, Natura-alueiden pysyvien nurmien ja ekologisten alojen (EFA) mukaisista aloista. Lisäksi viherryttämistuen laskentaa rajaisivat hallinnassa olevat tukioikeudet. Viherryttämistuen laskenta tehtäisiin kunkin viherryttämistuen eri osa-alueen noudattamatta jääneestä alasta siten, että noudattamatta jäänyt ala suhteutetaan ja kerrotaan 50 %:lla tilan maatalousmaasta (pysyvän nurmen virhe suhteutetaan pysyvän nurmen alaan). Tämä tarkoittaisi komission aiemmin antamien esimerkkilaskelmien perusteella sitä, että sekä viljelyn monipuolistamisessa että EFA-alassa puutteellisesta pinta-alasta seuraisi puuttuvaan alaan nähden noin kymmenkertainen vähennys viherryttämistukeen. Näin ollen vähennystä on kohtuullistettu puoleen komission aiemmasta esityksestä. Kuitenkin virheen jatkuessa kolme vuotta, seuraamus olisi ankarampi ja komission alun perin kaikkiin vähennyksiin esittämän suuruinen eli 19-kertainen. Komissio ei vielä ole antanut laskuesimerkkejä uudesta laskutavasta. Lisäksi tulisivat säädettyjen edellytysten täytyessä seuraamukset, jotka rajattaisiin jakamalla vähennyksen alainen pinta-ala viidellä vuonna 2017 ja neljällä vuodesta 2018 eteenpäin. Horisontaaliasetuksen mukaisesti vuosina 2015 – 2016 ei tule mahdollisia seuraamuksia edellä mainitun vähennyksen lisäksi.

Tilanteessa, jossa pinta-alan ja/tai Natura-alueiden pysyvien nurmien ilmoittamatta jättäminen johtaisi tilanteeseen, jossa ilmoittamatta jättämisellä välttyttäisiin viherryttämistuen ehtojen noudattamiselta, seuraisi yli 0,10 hehtaarin ilmoittamatta jättämisestä 10 %:n lisäseuraamus viherryttämistukeen. Tämä vähennys otettaisiin huomioon mahdollista yleistä ilmoittamatta jättämistä koskevaa enintään 3 %:n seuraamusta laskettaessa. Vastaavat (ekvivalentit) käytännöt ovat pinta-alaperusteisia ja niissä noudatettaisiin vastaavia seuraamuksia.

Eläintukien seuraamukset

Eläintukien seuraamukset koskisivat sekä vapaaehtoisia tuotantosidonnaisia tukia että eläimiin perustuvia maaseudun kehittämistoimenpiteitä.

Nautaeläinten osalta mahdollistettaisiin edelleen kahden korvamerkin puuttuminen yhdeltä eläimeltä, jos eläin voidaan muuten tunnistaa eläinrekisterijärjestelmän muiden osa-alueiden perusteella ja tuottaja on ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin ennen

valvonnasta ilmoittamista. Samoin nautaeläimiä koskisi tilarekisterimerkintöjen virheellisuuden osalta seuraamus vasta, kun virheellisyys on todettu vähintään kahdessa tarkastuksessa 24 kuukauden aikana. Sekä nautojen että uuhien osalta jatkuisi käytäntö, jonka mukaan toisen korvamarkin häviäminen ei johtaisi seuraamuksiin, jos eläin on selkeästi tunnistettavissa eläinrekisterijärjestelmän muiden osa-alueiden perusteella. Uuhien osalta edellytettäisiin lisäksi, että muut rekisteröinti- ja merkintäjärjestelmän vaatimukset on täytetty.

Seuraamusrajat ja -prosentit vastaisivat voimassa olevaa käytäntöä. Potentiaalisten eläinten seuraamuskäytäntö jatkuisi hakemuksetonta järjestelmää (hakemustiedot poimitaan eläinrekisteristä) käytettäessä. Luonnonolosuhteiden aiheuttamissa tilanteissa, kuten eläintaudin tai onnettomuuden aiheuttaessa eläimen kuoleman, ei sovellettaisi seuraamuksia. Tukijärjestelmän toimeenpanoon osallistuvien tahojen, kuten teurastamojen, vakavasta laiminlyönnistä tai tahallisuudesta johtuvista värien tietojen toimittamisesta tulisi määrätä kansalliset seuraamukset. Toisesta samanlaisesta virheestä seuraisi ulossulkeminen vähintään yhdeksi vuodeksi mahdollisuudesta toimittaa tietoja tukijärjestelmiä varten.

Maaseudun kehittämistoimenpiteiden erilliset säännökset (koskien sekä IACS-järjestelmään kuuluvia toimenpiteitä että IACS-järjestelmän ulkopuolisia toimenpiteitä)

Maaseudun kehittämistoimenpiteiden osalta annettaisiin lisäksi erillisiä säännöksiä, jotka koskevat tuen maksamatta jättämistä tai peruuttamista noudattamatta jättämisen vakavuuden, laajuuden, keston ja toistuvuuden perusteella. Toistuvan noudattamatta jättämisen tilanteessa seuraamukset olisi ulotettava myös edelliselle ohjelmakaudelle.

Maaseudun kehittämistoimenpiteiden osalta vakava noudattamatta jättäminen ja väärän todisteen antaminen (tai tarvittavan tiedon antamatta jättäminen) johtaisi tuen maksamatta jättämiseen tai takaisinperintään. Lisäksi seuraisi sulkeminen tukijärjestelmän ulkopuolelle havaintovuoden ja seuraavan kalenterivuoden ajaksi.

Uutena mahdollisuutena olisi tuen pidättäminen enintään 3 kuukauden ajaksi ja korjaavien toimenpiteiden edellyttäminen. Tämä olisi mahdollista tietyissä tapauksissa, joissa tilanteen korjaamatta jättäminen johtaisi hallinnollisiin seuraamuksiin.

Täydentävien ehtojen valvontajärjestelmä ja seuraamukset

Horisontaaliasetuksessa säädetään, että täydentäviin ehtoihin sisältyy vuosina 2015 ja 2016 pysyvän laitumen säilyttämisvaatimus. Delegoidussa asetuksessa säädettäisiin pysyvän laitumen ns. ennakkolupamenettelystä ja ns. ennallistamismenettelystä. Ennakkolupamenettelyllä tarkoitetaan sitä, että viljelijä ei voisi muuttaa pysyvän laitumen alaa muuhun käyttöön ilman viranomaiselta saatavaa ennakkolupaa. Jäsenvaltion olisi otettava käyttöön ennakkolupamenettely vuonna 2015, jos pysyvän laitumen viiteosuus on vähentynyt vuonna 2014 yli 5 % mutta enintään 10 %. Menettelyn käyttöönottoaminen olisi jäsenvaltiolle vapaaehtoista silloin, jos viiteosuus on vähentynyt enintään 5 %. Jos pysyvän laitumen viiteosuus on vuonna 2014 alentunut yli 10 %, jäsenvaltion olisi otettava käyttöön ennallistamismenettely. Ennallistamismenettelyssä jäsenvaltion olisi asetettava niille vuoden 2015 suorien tukien tuensaajille, joilla on hallinnassaan pysyvistä laitumesta muuhun käyttöön muutettua maata, velvoite ennallistaa maata pysyväksi laitumeksi. Ennakkolupa- ja ennallistamismenettelyjen säännökset vastaavat pääosin nykyisiä säännöksiä.

Ennakkolupamenettelyn käyttöönottamisen prosenttirajoista ei nykyisin ole säädetty, joten säätäminen selkeyttäisi tilannetta.

Delegoidussa asetuksessa annettaisiin täydentävien ehtojen hallinnollisten seuraamusten soveltamista ja laskemista koskevia säännöksiä. Seuraamusten soveltamisessa arvioitaisiin kuten nykyäänkin laiminlyönnin toistuvuutta, laajuutta, vakavuutta ja kestoja. Myös seuraamusprosentit ja niiden määrittämisen säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Laiminlyönnistä aiheutuva seuraamus olisi edelleen pääsääntöisesti 3 % niiden tukien kokonaismäärästä, joiden edellytyksenä on täydentävien ehtojen noudattaminen. Maksajavirasto voisi arvion perusteella asettaa prosentin 1 %:iin, 5 %:iin tai tietyissä tapauksissa jättää määräämättä seuraamuksen kokonaan. Toistuvassa laiminlyönnissä seuraamusprosentti kerrotaisiin kolmella. Jos toistuva laiminlyönti todetaan uudelleen, edellisellä kerralla määrätty seuraamusprosentti kerrotaisiin kolmella, mutta prosentti ei kuitenkaan voisi ylittää 15 %. 15 %:n rajan saavuttamisen jälkeen laiminlyönti katsottaisiin tahalliseksi. Tahallisessa laiminlyönnissä seuraamusprosentti olisi pääsääntöisesti 20 %, mutta maksajavirasto voisi arvion perusteella asettaa sen välille 15 % - 100 %.

Nykyinen jäsenmaille vapaaehtoinen vähäisen laiminlyönnin menettely korvataan horisontaalasetuksessa jäsenmaille vapaaehtoisella varhaisvaroitusjärjestelmällä. Varhaisvaroitusjärjestelmää sovelletaan tapauksiin, joissa noudattamatta jättäminen ei vähäisen vakavuutensa, laajuutensa ja kestopensa vuoksi johda tuen vähentämiseen. Tällöin tuensaajalle lähetetään varoitus, jossa ilmoitetaan havainnoista ja velvoitteesta toteuttaa korjaavia toimenpiteitä. Jos myöhempi tarkastus osoittaa, että korjaavia toimenpiteitä ei ole tehty, hallinnollinen seuraamus määrätään takautuvasti. Järjestelmää ei kuitenkaan voi soveltaa tapauksiin, joista aiheutuu välitön vaara kansanterveydelle tai eläinten terveydelle. Delegoidussa asetuksessa säädettäisiin, että jos tuensaaja ei ole toteuttanut korjaavia toimenpiteitä annetussa määräajassa, tuensaajalle olisi määrättävä kolmen peräkkäisen kalenterivuoden aikajakson sisällä vähintään 1 %:n seuraamus takautuvasti sille havaintovuodelle, jolloin varhaisvaroitusjärjestelmää oli sovellettu. Viranomaisen olisi asetettava määräaika korjaaville toimenpiteille enintään havaintovuotta seuraavan vuoden loppuun asti. Asetuksessa ei säädettäisi velvollisuudesta tarkastaa uudelleen kaikkia varoituskirjeen saaneita tuensaajia, joten korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen valvottaisiin muiden valvontakäyntien yhteydessä, jos tuensaaja on mukana valvontaotoksessa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artikla.

Komission päätösvalta, johon liittyy Euroopan parlamentin tai neuvoston mahdollisuus peruttaa säädösvallan siirto ja vastustaa säädöksen voimaantuloa määräajassa.

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Valtuudet delegoitujen säännösten antamiseen perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 63, 64, 72, 76, 77, 93, 101 ja 120 artikloihin.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Tiedoksianto Euroopan parlamentille ja neuvostolle 12.3.2014.

Kansallinen valmistelu

EU18 – jaosto (maatalous- ja elintarvikkeet) 30.1.2014 ja 20.3.2014.

Asetusluonnoksen eri osien aiempia vaiheita on esitelty sidosryhmille CAP 2020 – suoria tukia valmistelevan työryhmän kokouksissa syksyllä 2013 ja tammikuussa 2014. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on ollut kokouksessa edustettuna. Ei lausuntoa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta.

Eduskuntakäsittely

Asetusehdotuksesta, jolla säädösvaltaa on siirretty komissiolle, on lähetetty E-kirje (E 87/2011 vp) ja U-kirjelmä (U 69/2011 vp) sekä U-jatkokirjeet (1.6.2012, 1.3.2013 ja 20.5.2013) eduskunnalle.

Edellä mainituista kirjelmistä on annettu seuraavat valiokuntien lausunnot: SuVL 2/2012 vp ja 3/2012 vp, MmVL 18/2011 vp, 19/2012 vp, 30/2012 vp, 4/2013 vp ja 20/2013 vp, YmVL 11/2011 vp, 14/2012 vp, 15/2012 vp, 4/2013 vp ja 19/2013 vp.

Tätä asetusta koskevasta E-kirjeestä 30.1.2014 (U 69/2011 vp) on annettu lausunto YmVL 4/2014 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta unionin maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, joista on säännelty unionin tasolla. Kansallinen lainsäädäntö kuitenkin täydentää Euroopan unionin lainsäädäntöä silloin, kun unionin säännökset sisältävät jonkin asian osalta ainoastaan vähimmäisvaatimukset tai unionin lainsäädännössä on annettu valta säätää jostakin asiasta tarkemmin kansallisella tasolla. Lisäksi kansallinen lainsäädäntö käsittää säännökset EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikassa toimivaltaisista viranomaisista ja toimielimistä.

Komission asetus edellyttää Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) ja maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) muuttamista ja vastaavien valtioneuvoston asetusten uudistamista myös Ahvenanmaan osalta.

Taloudelliset vaikutukset

Suorien tukien järjestelmään uudistuksen myötä tulevat uudet tukimuodot, kuten viherryttämistuki ja nuorten viljelijöiden tuki, sekä niiden valvonta ja nykyisiin tukijärjestelmiin tehtävät muutokset lisäävät hallinnollista työtä ja/tai kustannuksia MMM:ssä, Mavissa, ELY-keskuksissa ja kunnissa sekä maatalousyrittäjille.

Koska komission mukaan ekologiset alat on digitoitava rajallisena aikana, aiheutuu tästä lisäkustannuksia. Jos esimerkiksi digitoidaan 100 000 uutta ekologisen alan kohdetta, tulee se aiheuttamaan kustannuksia arviolta 1 000 000 euroa riippumatta siitä, kuinka paljon hehtaareita kohteista kertyy. Digitointiaikataulu on rajallinen ja jos digitointimäärät lisääntyvät, aiheuttaa se lisäkustannuksia uuden henkilöstön palkkauksen kautta. Erittäin suuri ongelma on myös se, että kaikki potentiaaliset ekologiset alat tulee hallinnon ensin määritellä, jotta kaikki kohteet ovat asetusten mukaisia. Todellinen digitoitava ala pienentyy kuitenkin ja painottuu alueellisesti, jos esim. metsäisyyspoikkeus otetaan käyttöön ja jos kaikkia asetuksen mahdollistamia ekologisen alan tyyppejä ei oteta käyttöön.

Erityisesti viherryttämistuen vähennysten laskenta, mutta jossain määrin myös seuraamusten laskenta, edellyttää laajoja tietojärjestelmämuutoksia. Vähennysten kertautuminen pienienkin virheiden takia aiheuttaa tukimenetyksiä tuenhakijoille ja Suomen saaman EU-rahoituksen menetyksiä.

Kasvulohkojen piirtäminen tukihakemuksiin aiheuttaa lisäkustannuksia sähköisiä järjestelmiä käyttämättömille tuenhakijoille mm. karttakopioiden hankkimisen muodossa. Sähköisten karttakopioiden toimittaminen edellyttää merkittäviä muutoksia tietojärjestelmiin, joilla hakemukset toimitetaan. Tietyissä maaseudun kehittämistoimenpiteissä kustannusten korvausperusteisuuden korostuminen mm. ylivoimaisen esteen ja poikkeuksellisen olosuhteen tilanteissa aiheuttaa tukivähennyksiä tuen hakijoille ja lisätyötä hallinnolle.

Vanhojen tukioikeuksien säilyttämiseen liittyvä tukioikeusrekisterin historiatietojen kattavuusvaatimus lisää rekisterin ylläpitokustannuksia.

Koko CAP2020-uudistusta koskevat taloudelliset vaikutukset

Uuden ohjelmakauden arvioitujen Mavin vuosien 2014 – 2016 lisähenkilöresurssitarpeet ovat yhteensä 14 henkilötyövuotta. Työ painottuu vuosille 2014 ja 2015. Lisäksi valvontatehtävien ohjaukseen on arvioitu tarvittavan vuodesta 2016 eteenpäin pysyvästi 1 lisähenkilötyövuosi. (ELY:n valvontatehtävien lisähenkilöresurssitarpeet ovat useita kymmeniä henkilötyövuosia. Niitä tarkastellaan tarkemmin valvontamääriä koskevan täytäntöönpanoasetuksen yhteydessä.)

Mavi:n oman työn ohella tietojärjestelmä uudistusten onnistunut toteuttaminen vaatii Tike:n asiantuntijaosaamista. Arvioiden mukaan Tike:n työn lisätarve on vuonna 2014 3 htv:tä.

Mavi:n ulkopuolisiin tietojärjestelmä uudistusten vaatimiin ostopalveluihin kohdistuu tarpeita vuosina 2014 ja 2015 yhteensä noin 3,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2016 arvioitu tarve on noin 0,7 miljoonaa euroa. Luvut eivät sisällä Tike:n työn lisätarvetta, vaan ovat yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavia ostopalveluita.

Muita mahdollisia lisämenoja Maville syntyy arvioiden mukaan esim. tarpeesta kouluttaa kuntia ja ELYjä, lisääntyneestä matkustustarpeesta ja tarpeesta uusia hakuoppaat ja valvontalomakkeet ja -ohjeet.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Jäsenmaat ovat olleet hyvin yksimielisiä komission esittämien viherryttämistuen vähennysten kohtuuttomuudesta. Tämä on todennäköisesti edesauttanut

viherryttämistuen vähennysten kohtuullistamisessa siten, että vähennykset ovat puolittuneet komission esittämästä määrästä. Muilta osin jäsenmaat eivät ole samalla tavalla jakaneet Suomen näkemyksiä voimassa olevien seuraamusten lieventämistarpeesta.

Asiakirjat

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta (C(2014) 1459 final (7642/14)).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

MMM, Mirja Kiviranta, mirja.kiviranta@mmm.fi, puh. 040 7040 555
 MMM, Pia Lehmusvuori, pia.lehmusvuori@mmm.fi, puh. 0400 395 537

Mavi, Kirsi-Maria Heinonen, kirsi-maria.heinonen@mavi.fi, puh. 040 653 0640
 Mavi, Raija Kangassalo, raija.kangassalo@mavi.fi, puh. 040 674 8892
 Mavi, Kirsi Kankaanpää, kirsi.kankaanpaa@mavi.fi, puh. 040 714 5748
 Mavi, Mira Liiri, mira.liiri@mavi.fi, puh. 040 674 4654
 Mavi, Sari Niemi, sari.niemi@mavi.fi, puh. 040 065 8823
 Mavi, Marika Punkari, marika.punkari@mavi.fi, puh. 040 7145 841
 Mavi, Kati Törmä, kati.torma@mavi.fi, puh. 040 714 5833

Evira, Leila Peltola, leila.peltola@evira.fi, puh. 040 182 1998

EUTORI-tunnus

Liitteet Asetus

Viite

Asiasanat	Euroopan maatalouden tukirahasto, IACS, maaseuturahasto, seuraamusjärjestelmä, yhteinen maatalouspolitiikka, maataloustuki; täydentävät ehdot
Hoitaa	MMM, OM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TH, TULLI, UM, VM, VNK, YM

Asia

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen, vakuuksien sekä euron käytön osalta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asetusluonnoksen eri osia on käsitelty komission asiantuntijaryhmässä lokakuussa 2013 - tammikuussa 2014. Asetusluonnos on ollut komission sisäisessä, pääosastojen välisessä käsittelyssä tammikuun 2014 puoleen väliin asti. Komissio hyväksyi asetuksen 11.3.2014. Euroopan parlamentilla tai neuvostolla on mahdollisuus vastustaa asetusta kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksisaannista.

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen, vakuuksien sekä euron käytön osalta.

Suomen kanta (uusi)

Suomi katsoo, että uudistuksen toimeenpanossa tulisi päästä nopeasti eteenpäin. Tästä syystä, huolimatta siitä, että säädösehdotuksessa on edelleen joitakin ongelmakohtia, Suomi voi hyväksyä CAP2020-uudistuksen toimeenpanon edellyttämän delegoidun asetuksen. Suomi pitää hyvänä, että asiantuntijavaiheen keskustelussa komissio on muuttanut delegoituja asetuksia koskevia säädösluonnoksia jäsenmaiden toiveiden suuntaan. Suomi olisi kuitenkin toivonut parempaa ratkaisua alla lueteltuihin kohtiin.

Asetuksen siirtymäsääntöjen mukaan maksajavirasto on hyväksyttävä uusien vastuiden mukaisesti 1.1.2015 mennessä tilanteessa, jossa maksajavirasto saa uusia vastuita aiempaan verrattuna. Asetus ei kuitenkaan täsmällisesti määrittele kyseisiä uusia vastuita. Komission antaman suullisen tiedon mukaan esimerkiksi viherryttäminen voidaan nähdä ikään kuin nykyisen järjestelmän lisäosana (*top up*), jolloin tarvetta maksajaviraston hyväksymisen uusimiselle ei ole, mikäli esimerkiksi tuen hallinto- ja valvontajärjestelmä ei ole oleellisesti muuttunut aikaisemmasta. Maksajavirasto itse kuitenkin viime kädessä tekee asiasta päätöksen, unohtamatta toimivaltaisen viranomaisen vastuuta.

Asetuksen liitteen I mukaan ainoa hyväksyttävä tietojärjestelmästandardi 16.10.2016 alkaen on ISO 27001. Sitä, koskeeko vaatimus vain maksajavirastoa vai myös

delegoituja tahoja, ei ole määritelty liitteessä I täsmällisesti. Mikäli vaatimus koskisi delegoituja tahoja, tarkoittaisi se tietoturvan osalta merkittäviä käytännön muutosvaatimuksia ja huomattavia kustannuksia. Suomessa Maaseutuvirastolla on voimassa oleva ISO 27001 -tietojärjestelmästandardi.

Pääasiallinen sisältö

1. Yleistä

Maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevat perussäännökset on säädetty yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1306/2013, jäljempänä horisontaaliasetus. Komission delegoitu asetus täydentää edellä mainittua asetusta maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, vakuuksien sekä euron käytön yksityiskohtaisilla säännöksillä.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Maksajavirastot ja muut elimet

Asetuksessa tarkennettaisiin horisontaaliasetuksessa säädettyjä maksajavirastojen ja koordinointielinten hyväksymisen (sekä hyväksymisen peruuttamisen) vähimmäisedellytyksiä. Vähimmäisedellytykset kattaisivat neljä aluetta: sisäisen ympäristön, valvontatoimet, tiedotuksen ja ilmoittamisen sekä seurannan. Jäsenvaltiot voisivat lisäksi asettaa hyväksynnälle lisävaatimuksia, jotka ottavat huomioon maksajaviraston erityispiirteet.

Maksajavirastot hallinnoivat vastuulleen kuuluvaan julkiseen interventioon liittyviä toimia ja varmistavat niiden valvonnan. Maksajavirastoilla on myös kokonaisvastuu kyseisistä toimista. Asetuksessa säädettäisiin julkiseen interventioon liittyvistä maksajavirastojen velvoitteista sekä hallinto- ja valvontavastuiden sisältöä koskevista säännöistä.

Asetuksen liitteessä I säädettäisiin muun muassa maksajavirastojen tietojärjestelmien sertifioinnista. Liitteen I mukaan ainoa hyväksyttävä tietojärjestelmästandardi 16.10.2016 alkaen on ISO 27001. Komissio voi kuitenkin hyväksyä jäsenvaltion sertifioiman muun tietojärjestelmästandardin, jos kyseinen standardi takaa vähintään ISO 27001 -standardia vastaavan turvatason. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus jättää vaaditun ISO 27001 -tietojärjestelmästandardin ulkopuolelle maksajavirastot, jotka ovat hallinnointi- ja valvontavastuussa korkeintaan 400 miljoonan euron vuosittaisista menoista.

Lisäksi liitteessä I tarkennettaisiin horisontaaliasetuksessa säädettyä vaatimusta petosten ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja korjaamisesta.

Varainhoito

Kun unionin lainsäädännössä säädetään maksumääräajoista, maksajavirastojen tuensaajille ennen aikaisinta mahdollista maksupäivää ja viimeisen maksupäivän

jälkeen suorittamat maksut eivät horisontaaliasetuksen mukaan voi saada unionin rahoitusta, lukuun ottamatta suhteellisuusperiaate huomioon ottaen vahvistettavia tapauksia, edellytyksiä ja rajoja. Asetuksessa annettaisiin edellä mainittuja poikkeuksia koskevat säännökset, jotta ennen aikaisinta mahdollista maksupäivää tai viimeisen mahdollisen maksupäivän jälkeen toteutettuihin menoihin voitaisiin myöntää unionin rahoitusta ja samalla rajoittaa rahoitusvaikutuksia.

Komissio maksaa kuukausimaksuja tai muutoin säännöllisin väliajoin maksettavia maksuja jäsenvaltioille jäsenvaltioiden toimittamien menoilmoitusten perusteella. Niiden tulojen huomioon ottamiseksi, joita maksajavirastot keräävät unionin talousarviota varten, asetuksessa säädettäisiin edellytyksistä, joiden mukaan tietyn tyyppiset menot ja tulot rahastojen yhteydessä olisi korvattava.

Jos talousarviota ei ole varainhoitovuoden alkaessa lopullisesti hyväksytty, maksuja voidaan asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 16(2) artiklan mukaan suorittaa kuukausittain luku luvulta enintään kahdestoistaosalla asianomaiseen lukuun edelliseksi varainhoitovuodeksi hyväksytyistä määrärahoista. Jotta käytettävissä olevat määrärahat voitaisiin jakaa tasapuolisesti jäsenvaltioiden kesken, asetuksessa säädettäisiin määrien sitomiseen ja maksamiseen sovellettavia menetelmiä koskevista säännöksistä.

Jos alakohtaisessa maatalouslainsäädännössä edellytetään jäsenvaltioiden toimittavan tietyn ajan kuluessa tiedot suoritettujen tarkastusten lukumääristä ja tarkastusten tuloksista, ja jäsenvaltio ylittää tämän määräajan, komissio voi horisontaaliasetuksen mukaan keskeyttää kuukausimaksut tai välimaksut. Keskeytetty määrä olisi enintään 1,5 prosenttia menoista, joiden osalta tarvittavia tilastotietoja ei ole lähetetty ajoissa. Keskeytystä soveltaessaan komissio toimii suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon viivästymisen keston. Suhteellisuusperiaatteen noudattamisen varmistamiseksi asetuksessa annettaisiin säännökset myöhässä tai puutteellisesti toimitettuja tietoja koskevista säännöistä.

Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen

Sääntöjenmukaisuustarkastuksiin liittyen ehdotetaan rahoitusoikaisujen määrittämisessä käytettäviä kriteerejä. Pääsäännöt rahoitusoikaisujen määrittämisestä ovat horisontaaliasetuksen 52 artiklassa ja delegoidulla asetuksella annettaisiin tarkempaa sääntelyä asiasta. Rahoituksen ulkopuolelle jättäminen tehtäisiin joko käyttämällä aiheettomasti maksettuja määriä tai soveltamalla ekstrapoloitua tai kiinteämääräistä (prosenttiperusteista flat-rate) oikaisua.

Rahoitusoikaisu voitaisiin määrittää jäsenvaltion toimittamien laskelmien perusteella, jos virheellisesti maksetut määrät ovat selvitettävissä kohtuullisin toimin. Jos tämä menettely ei ole mahdollinen, voitaisiin käyttää ekstrapoloitua määriä. Ekstrapolointi tehtäisiin tilastollisin menetelmin edustavan otoksen perusteella tehtyjen tarkastusten tuloksista. Ekstrapoloinnissa voitaisiin käyttää maksajaviraston valvontatilastojen tuloksia, jotka todentamisviranomaisen on vahvistanut, tai todentamisviranomaisen virhetasosta tekemää arviointia. Komissio arvioisi edellä mainituin tavoin määritettyjen laskelmien paikkansa pitävyyden ottaen huomioon mm. käytetyt menetelmät, otoksen edustavuuden ja laskelman perusteena olevan tietoaineiston luotettavuuden.

Jos rahoitusoikaisua ei voida määrittää edellä kerrotuin tavoin ja kriteerein, komissio soveltaisi kiinteämääräistä eli prosenttiperusteista (flat-rate) rahoitusoikaisua. Tässä vaikuttaisi se, onko kyse olennaisesta valvonnasta vai lisävalvonnasta.

Jos sääntöjenmukaisuuden tarkastamisessa havaitaan erilaisia rikkomuksia, jotka johtaisivat erilaiseen kiinteämääräiseen (flat-rate) oikaisuun, käytettäisiin näistä korkeampaa (flat-rate) oikaisua. Komission tulisi erityisesti ottaa riskin vakavuutta arvioidessaan huomioon jos a) yhtä tai useampaa olennaisen valvonnan vaatimusta ei ole noudatettu tai b) samassa valvontajärjestelmässä on havaittu vähintään kolme puutetta tai c) jäsenvaltiossa ei ole valvontajärjestelmää tai se on vakavasti puutteellinen tai d) jäsenvaltiolle on jo aiemmin määrätty oikaisu samantyyppisistä puutteista samalla sektorilla (tässä kuitenkin otetaan huomioon jäsenvaltion toteuttamat korjaavat toimet).

Lisäksi säädettäisiin vielä ajankohdasta liittyen jäsenvaltion tekemiin takaisinperintöihin siten, että rahoitusoikaisun jälkeen takaisinperittyjä määriä ei palauteta EU-varoihin.

Vakuudet

Jos alakohtaisessa maatalouslainsäädännössä niin säädetään, jäsenvaltioiden on horisontaaliasetuksen mukaan vaadittava vakuuden asettamista, jolla taataan määrän maksaminen tai pidättäminen toimivaltaiselle viranomaiselle, jos määritettyä alakohtaiseen maatalouslainsäädäntöön perustuvaa velvoitetta ei ole täytetty. Syyjättömän kohtelun, oikeudenmukaisuuden ja oikeasuhtaisuuden varmistamiseksi vakuuksia asetettaessa asetuksella säädettäisiin a) vastuutahon määrittämisestä velvoitteen jäädessä täyttymättä, b) niiden erityistilanteiden vahvistamisesta, joissa toimivaltainen viranomainen voi luopua vakuusvaatimuksesta, c) asetettavaan vakuuteen ja takaajaan sovellettavien edellytysten vahvistamisesta sekä vakuuden asettamista ja vapauttamista koskevista edellytyksistä, d) ennakkomaksujen yhteydessä asetettuihin vakuuksiin liittyvien erityisedellytysten vahvistamisesta sekä e) velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvien seuraamusten vahvistamisesta.

Euron käyttö

Horisontaaliasetuksen mukaan alakohtaisessa maatalouslainsäädännössä vahvistetut hinnat ja määrät ilmoitetaan euroina. Hinnat ja määrät muunnetaan valuuttakurssin avulla kansalliseksi valuutaksi niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön. Valuuttakurssin määräytymisperusteen täsmentämiseksi tai sen korjaamiseksi markkinajärjestelyyn tai kyseessä olevaan määrään liittyvistä erityisistä syistä asetuksella säädettäisiin määräytymisperusteita ja käytettäviä valuuttakursseja koskevista säännöistä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artikla.

Komission päätösvalta, johon liittyy Euroopan parlamentin tai neuvoston mahdollisuus peruttaa säädösvallan siirto ja vastustaa säädöksen voimaantuloa määräajassa.

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenien enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Valtuudet delegoitujen säännösten antamiseen perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78,

(EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 8(1), 40, 46(1), 46(3), 46(4), 46(5), 53(2), 57(1), 66(3), 79(2), 106(5), 106(6) sekä 120 artikloihin.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Tiedoksianto Euroopan parlamentille ja neuvostolle tapahtui 12.3.2014.

Kansallinen valmistelu

EU18 – jaosto (maatalous- ja elintarvikkeet) 30.1.2014 ja 20.3.2014.

Asetusluonnoksen eri osien aiempia vaiheita on lähetetty tiedoksi sidosryhmille CAP 2020 -suoria tukia valmisteleavan työryhmän kokouksiin liittyen. Ahvenanmaan maakunnan hallitus on ollut kokouksessa edustettuna. Ei lausuntoa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta.

Eduskuntakäsittely

Asetusehdotuksesta, jolla säädösvaltaa on siirretty komissiolle, on lähetetty E-kirje (E 87/2011 vp) ja U-kirjelmä (U 69/2011 vp) sekä U-jatkokirjeet (1.6.2012, 1.3.2013 ja 20.5.2013) eduskunnalle.

Edellä mainituista kirjelmistä on annettu seuraavat valiokuntien lausunnot: SuVL 2/2012 vp ja 3/2012 vp, MmVL 18/2011 vp, 19/2012 vp, 30/2012 vp, 4/2013 vp ja 20/2013 vp, YmVL 11/2011 vp, 14/2012 vp, 15/2012 vp, 4/2013 vp ja 19/2013 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta unionin maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, joista on säännelty unionin tasolla. Kansallinen lainsäädäntö kuitenkin täydentää Euroopan unionin lainsäädäntöä silloin kun unionin säännökset sisältävät jonkin asian osalta ainoastaan vähimmäisvaatimukset tai unionin lainsäädännössä on annettu valta säätää jostakin asiasta tarkemmin kansallisella tasolla. Lisäksi kansallinen lainsäädäntö käsittää säännökset EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikassa toimivaltaisista viranomaisista ja toimielimistä.

Komission asetus edellyttää Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) ja maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) muuttamista ja vastaavien valtioneuvoston asetusten uudistamista myös Ahvenanmaan osalta.

Asetus edellyttää myös maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2013) ja vastaavien valtioneuvoston asetusten muuttamista, ei kuitenkaan Ahvenanmaan osalta.

Taloudelliset vaikutukset

Asetus kiristää yleisesti tukiehtojen noudattamisen tarkastusvaatimuksia, joten näihin jouduttaneen varaamaan enemmän henkilöresursseja. Myös seuraamukset EU-palautusten pidätysten tai vähennysten muodossa kiristyvät, jos esimerkiksi erilaisten komissiolle toimitettavien tilastojen määräaikojen noudattamisesta poiketaan.

Jos vaatimus ISO 27001 -standardista koskisi myös delegoituja tahoja eli esimerkiksi kuntia, tarkoittaisi se tietoturvan osalta merkittäviä käytännön muutosvaatimuksia ja huomattavia kustannuksia.

Koko CAP2020-uudistusta koskevat taloudelliset vaikutukset

Uuden ohjelmakauden arvioidut Mavin vuosien 2014 – 2016 lisähenkilöresurssitarpeet ovat yhteensä 14 henkilötyövuotta. Työ painottuu vuosille 2014 ja 2015. Lisäksi valvontatehtävien ohjaukseen on arvioitu tarvittavan vuodesta 2016 eteenpäin pysyvästi 1 lisähenkilötyövuosi. (ELY:jen valvontatehtävien lisähenkilöresurssitarpeet ovat useita kymmeniä henkilötyövuosia. Niitä tarkastellaan tarkemmin valvontamääriä koskevan täytäntöönpanoasetuksen yhteydessä.)

Mavi:n oman työn ohella tietojärjestelmäuudistusten onnistunut toteuttaminen vaatii Tike:n asiantuntijaosaamista. Arvioiden mukaan Tike:n työn lisätarve on vuonna 2014 3 htv:tä.

Mavi:n ulkopuolisiin tietojärjestelmäuudistusten vaatimiin ostopalveluihin kohdistuu tarpeita vuosina 2014 ja 2015 yhteensä noin 3,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2016 arvioitu tarve on noin 0,7 miljoonaa euroa. Luvut eivät sisällä Tike:n työn lisätarvetta, vaan ovat yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavia ostopalveluita.

Muita mahdollisia lisämenoja syntyy arvioiden mukaan esim. tarpeesta kouluttaa kuntia ja ELYjä, lisääntyneestä matkustustarpeesta ja tarpeesta uusia hakuoppaat ja valvontalomakkeet ja -ohjeet.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen, vakuuksien sekä euron käytön osalta C(2014) 1565 final (7640/14).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

MMM, Mirja Kiviranta, mirja.kiviranta@mmm.fi, puh. 040 7040 555
 MMM, Mika Survonon, mika.survonon@mmm.fi, puh. 040 8019 699

Mavi, Satu Levelä-Ylinen, satu.levela@mavi.fi, puh. 040 7512 979
 Mavi, Marika Punkari, marika.punkari@mavi.fi, puh. 02953 12381

EUTORI-tunnus

Liitteet	Asetus
Viite	

Asiasanat	Euroopan maatalouden tukirahasto, maaseuturahasto, maksut, tilintarkastus, yhteinen maatalouspolitiikka, varainhoito
Hoitaa	MMM, OM, TEM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, OM, PLM, SM, STM, TH, TULLI, UM, VNK, YM

RO Lehmusvuori Pia, Nurmi
Auli(MMM), Palonen Juha

17.03.2014

Asia

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asetusluonnoksen eri osia on käsitelty komission asiantuntijaryhmässä syys-joulukuussa 2013. Asetusluonnos oli komission sisäisessä pääosastojen välisessä konsultaatiossa tammikuun 2014 puoliväliin asti. Komissio hyväksyi asetuksen 11.3.2014 Euroopan parlamentilla tai neuvostolla on mahdollisuus vastustaa asetusta kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksisaannista.

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta.

Suomen kanta (täydentävä)

Suomi katsoo, että uudistuksen toimeenpanossa tulisi päästä nopeasti eteenpäin. Tästä syystä, huolimatta siitä, että säädösehdotuksessa on edelleen joitakin ongelmakohtia, Suomi voi hyväksyä CAP2020-uudistuksen toimeenpanon edellyttämän delegoidun asetuksen. Suomi pitää hyvänä, että asiantuntijavaiheen keskustelussa komissio on muuttanut delegoituja asetuksia koskevia säädösluonnoksia jäsenmaiden toiveiden suuntaan. Suomi olisi kuitenkin toivonut parempaa ratkaisua alla lueteltuihin kohtiin.

Suomi katsoo, että asetuksessa määritellyt viherryttämistuen ekologisen alan painokertoimet jäivät alhaisiksi typensitojakasvien, maataloustuotannossa olevien metsänreunakaistojen sekä kesannon osalta. Korkeammat painokertoimet em. ekologisilla aloilla olisivat olleet perusteltuja myös niiden ympäristöhyötyjen ja houkuttelevuuden lisäämisen vuoksi.

Lisäksi Suomi katsoo, että nuorten viljelijöiden tuessa olisi voitu antaa jäsenvaltioille säädösvaltaa tarkentaa oikeushenkilöä koskevia säännöksiä siitä, milloin luonnollisella henkilöllä on valtaa oikeushenkilöön. Jossain määrin ongelmallista on myös se, että tukikelpoisten hehtaareiden ylittäviä perustuen tukioikeuksia mitätöitäessä ei voida

vähentää vain viljelijän omistuksessa olevia tukioikeuksia, vaan samanarvoisista tukioikeuksista vähennetään samassa suhteessa omia ja vuokrattuja.

Pääasiallinen sisältö

1. Yleistä

Tuki- ja palkkiojärjestelmiä koskevissa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa on vahvistettu järjestelmien ja tukien saamisen edellytykset. EU:n kokonaan rahoittamia suoria tukia koskevat perussäännökset on säädetty yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013, jäljempänä suorien tukien perusasetus. Komission delegoitu asetus täydentää edellä mainittua asetusta näiden tukijärjestelmien yksityiskohtaisilla säännöksillä.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Soveltamisala

Delegoidulla asetuksella annetaan säännökset täydentävistä ei-olennaisista tekijöistä liittyen

- a) yleisiin suoria tukia koskeviin säännöksiin;
- b) perustukijärjestelmään;
- c) yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmään;
- d) tukeen viljelijöille, jotka soveltavat ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä;
- e) tukeen maataloustoiminnan aloittaville nuorille viljelijöille;
- f) vapaaehtoiseen tuotantosidonnaiseen tukeen;
- g) puuvillan lajikohtaiseen tukeen;
- h) jäsenvaltioiden ilmoitusvelvollisuuksiin.

Tukijärjestelmien tulee noudattaa WTO:n maataloussopimuksen määritelmiä. Tuotantoon sidottujen tukien tulee olla yhteensopivia ”sinisen laatikon” määritelmien kanssa ja muiden tukijärjestelmien ”vihreän laatikon” määritelmien kanssa.

Asetuksella säädetään rahoituskuriin liittyvästä vähennyksien laskentajärjestyksestä.

Määritelmät

Suorien tukien perusasetuksen maataloustoiminnan määritelmässä säädetään, että maatalousmaa on säilytettävä laiduntamiseen tai viljelyyn sopivassa kunnossa ilman, että sitä pitäisi valmistella muutoin kuin tavanomaisilla maatalousmenetelmillä ja -koneilla. Delegoidun asetuksen mukaan jäsenvaltion olisi vahvistettava kriteerit, toisella tai molemmilla seuraavista tavoista:

- a) Jäsenvaltio vaatii, että viljelijä toteuttaa vähintään yhden vuotuisen toimenpiteen. Tämän lisäksi jäsenvaltio voi hyväksyä myös joka toinen vuosi toteutettavia toimia.
- b) Jäsenvaltio määrittää ominaispiirteet, jotka maatalousmaalla on oltava, jotta sitä katsotaan ylläpidettävän laiduntamiseen tai viljelyn sopivassa kunnossa.

Lisäksi säädetään suorien tukien perusasetusta tarkemmin vaatimuksista asettaa kriteerit luontaisesti viljelyyn sopivassa kunnossa säilyvän maatalousmaan hoitotoimille. Asetuksessa annetaan säännökset myös mm. suorien tukien perusasetuksen pysyvän nurmen määritelmässä mainituille nurmikasvien ja muiden ruohomaisten rehukasvien vallitsevuudelle sekä paikallisille käytännöille.

Aktiiviviljelijä

Delegoidussa asetuksessa säädetään, että viljelijän maatalousmaan katsotaan olevan pääosin luontaisesti viljelyyn sopivassa kunnossa säilyvää, jos tällaisia alueita on yli 50 % viljelijän maatalousmaasta. Lisäksi säädetään tulojen jaottelusta maataloustoiminnan tuloihin ja muihin tuloihin ja suorien tukien määrän määrittämisestä.

Asetuksessa säädetään myös kriteereistä, joilla viljelijä voi osoittaa, että maataloustoiminta ei ole merkityksetöntä ja että pääasiallinen toiminta käsittää maataloustoiminnan harjoittamisen. Asetuksessa annetaan jäsenvaltioille vaihtoehtoja näiden kriteereiden toimeenpanoon.

Perustukijärjestelmä

Perustuen osalta delegoidussa asetusluonnoksessa säädetään menettelyistä koskien niitä maita, jotka siirtyvät perustukeen muodostaen uudet tukioikeudet. Lisäksi säädetään yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmästä perustukeen siirtymisestä. Delegoitu asetus sisältää tarkentavia säännöksiä tilanteista, joissa on kysymys tukioikeuksien saamisesta mm. perintötilanteissa ja tilojen jakamis- ja yhdistymistilanteissa. Lisäksi säädetään tarkemmin tukioikeuksien arvon ja määrän määrittämisestä ja ylivoimaisen esteen huomioimisesta sekä yksityisoikeudellisten sopimusten soveltamisesta myynti- ja vuokraustilanteissa. Edelleen säädetään tarkemmin tukioikeuksien aktivoinnista ja siirroista. Asetuksessa säädetään myös kansallisen varannon käyttöön liittyvistä edellytyksistä ja menettelyistä.

Vanhojen tukioikeuksien säilyttämisen osalta tarkennetaan asiaa koskevia suorien tukien asetuksen säännöksiä. Vuonna 2015 mitätöitäessä pinta-alan ylittävä määrä viljelijän tukioikeuksia, etusija on annettava tukioikeuksille, joilla on alin arvo. Jos tukioikeuksilla on sama arvo, omistuksessa olevia ja vuokrattuja tukioikeuksia vähennetään samassa suhteessa. Lisäksi säädetään suorien tukien asetuksessa säädetystä laskentamenetelmästä poikkeava vaihtoehtoinen laskentamenetelmä, jolla määritetään tukioikeuksien alkuarvo vuonna 2015. Tukioikeudet säilyttävä jäsenmaa voi valita näistä laskentamenetelmistä toisen.

Viherryttämistuki

CAP2020-uudistuksen myötä suorien tukien järjestelmään tulee uusi tukimuoto ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisten maatalouskäytäntöjen tukemiseen. Tästä ns. viherryttämistuesta säädetään suorien tukien perusasetuksessa. Viherryttämistuen kolme toimenpidettä ovat: viljelyn monipuolistaminen, pysyvän nurmen säilyttäminen ja ekologinen ala.

Suorien tukien perusasetuksen mukaan viljelijä voi täyttää viherryttämistuen ehtoja vastaavilla ympäristökorvauksen tai sertifiointijärjestelmän vaatimuksilla, jollei jäsenvaltio rajoita viljelijän valinnanmahdollisuutta. Delegoidussa asetuksessa säädetään vastaaviksi toimiksi hyväksyttävien sertifiointijärjestelmien vaatimuksista.

Lisäksi annetaan säännökset vastaavuuden käytöstä aiheutuvasta ympäristökorvauksen vähentämisestä silloin, jos vastaavuus on toteutettu kolmen suorien tukien asetuksen liitteessä IX tähdellä merkityn toimen avulla (talviajan kasvipeite, välikasvit ja tietyt vaatimukset täyttävä ilman lannoitteita ja/tai kasvinsuojeluaineita tapahtuva tuotanto). Muilta osin vastaavuuden käytöstä aiheutuvasta ympäristökorvauksen vähentämisestä säädetään maaseudun kehittämistä koskevassa delegoidussa asetuksessa.

Viljelyn monipuolistamisvaatimuksessa kasvien osuuksien laskennassa huomioon otettavan ajanjakson tulee olla edustavin osa viljelykautta. Lisäksi säädetään siitä, miten seoskasvustot otetaan huomioon kasvien määrittämisessä.

Pysyvän nurmen vaatimuksen osalta annetaan yksityiskohtaiset säännökset ympäristöllisesti herkkien pysyvien nurmialojen määrittämisestä, kansallisella tai alueellisella tasolla seurattavan pysyvän nurmen viiteosuuden laskennasta sekä viljelijää koskevista vaatimuksista. Suorien tukien perusasetuksessa annetaan jäsenmaille mahdollisuus nimetä myös muita ympäristöllisesti herkkiä pysyviä nurmia säilytettäväksi Natura-alueilla sijaitsevien pysyvien nurmien lisäksi. Lisäalueiden nimeämisen tulisi perustua yhteen tai useampaan delegoidussa asetuksessa mainittuun kriteeriin, kuten maaperän orgaanisen hiilen korkeaan määrään tai maaperän korkeaan eroosiorisktiin. Jos viljelijä on muuttanut Natura-alueilla tai jäsenmaan mahdollisesti nimeämällä muilla ympäristöllisesti herkillä alueilla sijaitsevia pysyviä nurmia muuhun käyttöön, jäsenvaltion tulee määrätä hänelle velvoite palauttaa ala pysyväksi nurmeksi.

Kansallisella tai alueellisella tasolla seurattavan pysyvän nurmen viiteosuuden säilyttämiseen liittyen jäsenvaltio voi ottaa käyttöön ns. ennakkolupamenettelyn, jolloin viljelijä ei voi muuttaa pysyvän nurmen alaa muuhun käyttöön ilman viranomaiselta saatavaa ennakkolupaa. Jos pysyvän nurmen viiteosuus on alentunut yli 5 %, jäsenvaltion on asetettava velvoite ennallistaa maata pysyväksi nurmeksi ja asetettava säännöt sen estämiseksi, että pysyvien nurmien alaa muutetaan muuhun käyttöön.

Asetuksessa säädetään kunkin ekologisen alan osalta tarkemmat käyttömahdollisuudet ja -rajoitukset sekä useiden alojen osalta vähimmäis- tai enimmäisleveys. Ekologisia aloja voivat suorien tukien perusasetuksen mukaan olla kesantoalat, terassiviljelmät, maisemapiirteet (esimerkiksi täydentävien ehtojen mukaiset maisemapiirteet, pensasaidat, puut, pellon reunakaistat, ojat), suojakaistat, peltometsätalouden hehtaarit, metsänreunakaistat tukikelpoisilla hehtaareilla, lyhytkiertoisien energiapuun alat, tietyt metsitetyt alat, kerääjäkasvien ja viherpeitteen alat sekä typensitojakasvien alat. Delegoidun asetuksen mukaan esimerkiksi kesannolla ei voi olla maataloustuotantoa. Maisemapiirteiden alatyypeistä jäsenvaltio voi päättää hyväksyä vain osan. Metsänreunakaistoilla jäsenvaltio voi sallia ja/tai kieltää maataloustuotannon. Kerääjäkasveiksi tai viherpeitteeksi hyväksyttävillä aloilla voi kasvaa vain seoskasvustoja tai pääkasvin alle kylvettävää nurmea, eikä syksyllä kylvettäviä kerääjäkasveja hyväksytä. Jäsenvaltion tulee vahvistaa lista hyväksyttävistä typensitojakasveista.

Asetuksessa annetaan tarkemmat säännökset myös suorien tukien perusasetuksen mukaisille jäsenvaltioille vapaaehtoisille alueelliselle ja kollektiiviselle ekologisen alan toimeenpanolle.

Suorien tukien perusasetuksen mukaan jäsenvaltio voi päättää, että tilat, jotka sijaitsevat tietyt kriteerit täyttävillä metsäisillä alueilla, vapautetaan ekologisen alan vaatimuksesta. Delegoidussa asetuksessa säädetään, että metsän osuuden kokonaismäärään ja metsän suhteen maatalousmaahan tulee perustua Eurostatin tietoihin. Metsän

määritelmässä käytetään FAO:n metsän määritelmää ja muut puustoiset alat ovat metsän määritelmän ulkopuolella. Metsäisyyskriteerien täyttymisen arviointi tehdään uudelleen kolmen vuoden kuluttua.

Nuorten viljelijöiden tuki

CAP2020-uudistuksen myötä suorien tukien järjestelmään tulee uusi nuorten viljelijöiden tuki. Delegoidussa asetuksessa annetaan tarkemmat ehdot oikeushenkilöiden mahdollisuudesta nuorten viljelijöiden tukeen. Oikeushenkilöä koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin luonnollisten henkilöiden ryhmään.

Oikeushenkilö on oikeutettu nuorten viljelijöiden tukeen, jos

- a) oikeushenkilö on oikeutettu perustukeen ja on aktivoinut tukioikeuksia;
- b) nuori viljelijä, joka täyttää suorien tukien perusasetuksessa mainitut nuoren viljelijän vaatimukset (uusi viljelijä, ikä), harjoittaa pitkäaikaista ja tehokasta vallankäyttöä suhteessa oikeushenkilöön mm. johtamiseen ja taloudellisiin riskeihin liittyvässä päätöksenteossa ensimmäisenä nuoren viljelijän tukihakemuksen jättövuonna. Jos usea luonnollinen henkilö, ml. muut kuin nuoret viljelijät, on osallisena oikeushenkilössä, nuoren viljelijän tulee olla kykenevä harjoittamaan pitkäaikaista ja tehokasta vallankäyttöä joko yksin tai yhdessä muiden viljelijöiden kanssa;
- c) ainakin yksi luonnollinen henkilö täyttää jäsenvaltion vapaaehtoisesti määrittelemät osaamiseen ja/tai koulutukseen liittyvät lisäehdot (jäsenvaltio voi myös päättää, että kaikkien oikeushenkilöön kuuluvien osakkaiden on täytettävä nämä ehdot).

Vapaaehtoinen tuotantosidonnainen tuki

Suorien tukien delegoidussa asetuksessa tarkennetaan kriteereitä, joiden perusteella komissio tarkastelee tuotantosidonnaisen tuen tarvetta jäsenmaan ilmoittamalle tuotannonalalle tai alueelle. Tuotantosidonnaiseen tukeen kelpoiset alueet tulee olla objektiivisin ja syrjimättömin kriteerein valittuja. Kohdealue voidaan valita maataloudellisin, sosio-ekonomisin tai hallinnollisin perustein. Perusteena voi olla lisäksi maataloustuotannon alueellinen potentiaali. Nämä alueet voivat erota muiden suorien tukien kohdealueista.

Kun tuotantosidonnaiseen tukeen oikeuttavia tuotannonmuotoja tai aloja valitaan, jäsenmaan tulee ottaa huomioon kyseisen alueen tai alan tuotantorakenne. Vaikeuksissa olevalla maataloudella tarkoitetaan tilannetta, jossa tuotannosta luopuminen tai vakava tuotannon väheneminen muun muassa heikon kannattavuuden vuoksi on riski ja joka toteutuessaan vaikuttaisi negatiivisesti kyseisen alueen tai alan taloudelliseen, sosiaaliseen tai ympäristölliseen tasapainoon.

Delegoidun asetuksen mukaan jäsenmaa voi säätää kansallisesti tuotantosidonnaisen tuen ehdoista edellyttäen, että ne perustuvat suorien tukien perusasetuksessa säädettyihin reunaehtoihin. Tukeen oikeuttava enimmäisalan ja enimmäiseläinmäärän tulee perustua vähintään yhteen aiempaan viitevuoteen. Tämä viitevuosi tai viitevuodet voivat sijoittua tuotantosidonnaisen tuen päätösvuotta edeltävälle viidelle vuodelle. Kyseessä Suomen osalta voi olla esimerkiksi vähintään yksi vuosi tai useamman vuoden keskiarvo ajanjaksolta 2009 – 2013 edellyttäen, että päätös tehdään kuluvana vuonna.

Vuosittainen hehtaari- tai eläinkohtainen tukitaso voidaan määritellä siten, että tukiin käytettävä enimmäisrahamäärä jaetaan tukikelpoisilla hehtaareilla tai eläinmäärillä. Toinen vaihtoehto on jakaa enimmäisrahamäärä enimmäishehtaari- tai enimmäiseläinmäärällä, joka perustuu em. viitevuoteen.

Siltä osin kuin tuotantosidonnainen tuki kohdennetaan öljykasveista rapsille, rypsillem, auringonkukalle ja soijalle, komissio on sitoutunut noudattamaan EEC:n ja USA:n välistä GATT – neuvotteluissa sovittua rajoitetta maksaa tukea em. öljykasveille. Tämän sopimuksen vuoksi komissio tulisi ilmoittamaan vuosittain jäsenmaille kertoimen, jota käyttäen voitaisiin lopullinen tukeen oikeutettu pinta-ala määrittää suhteessa jäsenmaan ilmoittamaan pinta-alaan.

Nauta- sekä lammas- ja vuohitukia koskisivat eläinten merkintää ja rekisteröintiä koskevat EU-säädökset. Tuotantosidonnaista tukea voitaisiin myöntää vain sertifioituille siemenille ja hamppulajikkeille, jotka on listattu 15.3. julkaistavaan EU – tason yleiseen viljelykasvilajikkeiden luetteloon.

Delegoidussa asetuksessa tarkennettaisiin ehtoa, jonka mukaan jäsenmaan tulee varmistua, että tuotantosidonnainen tuki olisi johdonmukainen maaseudun kehittämis- ja markkinatoimenpiteisiin sekä valtiontukiin nähden. Toisin sanoen eri toimenpiteiden ja tukien tavoitteet eivät saa olla yhteneviä siten, että seurauksena voisi olla tukien päällekkäisyys.

Delegoidussa asetuksessa tarkennettaisiin kriteerejä, joita jäsenmaa voi käyttää tuotantosidonnaisen tuen perusteena. Vaihtoehtojen puute – kriteeri täytyisi, jos mikään muu tuotantomuoto ei voisi korvata tuotantosidonnaista tukea saavaa tuotantomuotoa ilman merkittävää tuotannon rakennemuutosta. Tai jos vaihtoehtoiseen tuotantomuotoon siirtymistä vaikeuttaa maatalousmaan puute, tilamäärän merkittävä väheneminen tai investointien tarve.

Tuotantosidonnaisen tuen perusteena voi olla tarve ylläpitää paikallisen jalostusteollisuuden raaka-aineen saantia, jos ala on merkittävästi riippuvainen kyseisestä maataloustuotteesta. Tämän yrityksen tulisi sijaita tukea kohdennettavalla alueella tai yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta olla merkittävän riippuvainen tuettavasta maataloustuotannosta.

Kolmantena vaihtoehtona tuotantosidonnaisen tuen tarpeelle on markkinahäiriö. Delegoidun asetuksen mukaan tällöin voi kyseessä olla esim. ympäristön saastuminen tai pilaantuminen tietyllä maantieteellisesti rajatulla alueella.

Neljäntenä hyväksymiskriteerinä komissio tarkistaisi, että jäsenmaan tuotantosidonnaisen tuen määrä vähintään yhtenä vuonna kaudella 2010 - 2014 ylittää 10 prosenttia.

Ilmoitukset komissiolle

Delegoidussa asetuksessa säädetään komissiolle tehtävien ilmoitusten sisällöstä ja antamisaikatauluista.

Liitteet

Liitteessä 1 tarkennetaan komissiolle 1.8.2014 mennessä toimitettavaa tuotantosidonnaisen tuen ilmoituksen sisältöä. Jäsenmaan tulee ilmoittaa muun muassa

tuotantosidonnaiseen tukeen käytettävät kokonaismäärät vuosina 2015 – 2020, tukijärjestelmien nimet ja niiden kohteet, kesto, arvio tukitasosta, tukiehdot, taloudellinen, sosiaalinen tai ympäristöön liittyvä merkitys sekä perustelut tuen tarpeellisuudelle.

Liitteellä II muutetaan suorien tukien perusasetuksen liitettä X, jossa annetaan eri ekologisten alojen muunto- ja painokertoimet.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artikla.

Komission päätösvalta, johon liittyy Euroopan parlamentin tai neuvoston mahdollisuus peruttaa säädösvallan siirto ja vastustaa säädöksen voimaantuloa määräajassa.

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Valtuudet delegoitujen säännösten antamiseen perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2014 artikloihin 4(2), 9(5), 35(1), 35(2), 35(3), 38(3), 36(6), 39(3), 43(12), 44(5), 45(5), 45(6), 46(9), 50(11), 52(9), 58(5), 59(3), 67(1) ja 67(2).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Säädös tulee voimaan, jos Euroopan parlamentti (jäsenten enemmistö) tai neuvosto (määräenemmistö) ei vastusta säädösvallan siirron nojalla annettua asetusta kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista. Määräaikaa voidaan jatkaa Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta kahdella kuukaudella.

Tiedoksianto Euroopan parlamentille ja neuvostolle 12.3.2014.

Kansallinen valmistelu

EU18 – jaosto (maatalous- ja elintarvikkeet) 30.1.2014 ja 20.3.2014

Asetusluonnoksen eri osien aiempia vaiheita on esitelty sidosryhmille CAP 2020 – suoria tukia valmistelevan työryhmän kokouksissa syksyllä 2013 ja tammikuussa 2014. Ahvenenmaan maakunnan hallitus on ollut kokouksessa edustettuna. Ei lausuntoa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta.

Eduskuntakäsittely

Asetusehdotuksesta, jolla säädösvaltaa on siirretty komissiolle, on lähetetty E-kirje (E 87/2011 vp) ja U-kirjelmä (U 69/2011 vp) sekä U-jatkokirjeet (1.6.2012, 1.3.2013 ja 20.5.2013) eduskunnalle.

Edellä mainituista kirjelmistä on annettu seuraavat valiokuntien lausunnot: SuVL 2/2012 vp ja 3/2012 vp, MmVL 18/2011 vp, 19/2012 vp, 30/2012 vp, 4/2013 vp ja 20/2013 vp, YmVL 11/2011 vp, 14/2012 vp, 15/2012 vp, 4/2013 vp ja 19/2013 vp.

Tätä asetusta koskevasta E-kirjeestä 30.1.2014 (U 69/2011 vp) on annettu lausunto YmVL 4/2014 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta unionin maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, joista on säännelty unionin tasolla. Kansallinen lainsäädäntö kuitenkin täydentää Euroopan unionin lainsäädäntöä silloin, kun unionin säännökset sisältävät jonkin asian osalta ainoastaan vähimmäisvaatimukset tai unionin lainsäädännössä on annettu valta säätää jostakin asiasta tarkemmin kansallisella tasolla. Lisäksi kansallinen lainsäädäntö käsittää säännökset EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikassa toimivaltaisista viranomaisista ja toimielimistä.

Komission asetus edellyttää Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) ja maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) muuttamista ja vastaavien valtioneuvoston asetusten uudistamista myös Ahvenanmaan osalta.

Taloudelliset vaikutukset

Suorien tukien järjestelmään uudistuksen myötä tulevat uudet tukimuodot, kuten viherryttämistuki ja nuorten viljelijöiden tuki, ja niiden valvonta sekä nykyisiin tukijärjestelmiin tehtävät muutokset lisäävät hallinnollista työtä ja/tai kustannuksia MMM:ssä, Mavissa, ELY-keskuksissa ja kunnissa sekä maatalousyrittäjille.

Taloudelliset vaikutukset koko CAP2020-uudistuksen osalta

Uuden ohjelmakauden arvioidut Mavin vuosien 2014 – 2016 lisähenkilöresurssitarpeet ovat yhteensä 14 henkilötyövuotta. Työ painottuu vuosille 2014 ja 2015. Lisäksi valvontatehtävien ohjaukseen on arvioitu tarvittavan vuodesta 2016 eteenpäin pysyvästi 1 lisähenkilötyövuosi. (ELY:jen valvontatehtävien lisähenkilöresurssitarpeet ovat useita kymmeniä henkilötyövuosia. Niitä tarkastellaan tarkemmin valvontamääriä koskevan täytäntöönpanoasetuksen yhteydessä.)

Mavi:n oman työn ohella tietojärjestelmä uudistusten onnistunut toteuttaminen vaatii Tike:n asiantuntijaosaamista. Arvioiden mukaan Tike:n työn lisätarve on vuonna 2014 3 htv:tä.

Mavi:n ulkopuolisiin tietojärjestelmä uudistusten vaatimiin ostopalveluihin kohdistuu tarpeita vuosina 2014 ja 2015 yhteensä noin 3,6 miljoonaa euroa. Vuodelle 2016 arvioitu tarve on noin 0,7 miljoonaa euroa. Luvut eivät sisällä Tike:n työn lisätarvetta, vaan ovat yksityisiltä palveluntuottajilta hankittavia ostopalveluita.

Muita mahdollisia lisämenoja syntyy arvioiden mukaan esim. tarpeesta kouluttaa kuntien ja ELY-keskusten virkamiehiä, lisääntyneestä matkustustarpeesta ja tarpeesta uusia hakuoppaat ja valvontalomakkeet ja -ohjeet.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Useilla jäsenvaltioilla on ollut samoja huolenaiheita kuin Suomella mm. viherryttämistuen ekologisen alan osalta.

Asiakirjat

Komission delegoitu asetus, annettu 11.3.2014, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta (C(2014) 1476 final (7646/14 + ADD 1).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

MMM, Marjatta Jokela, marjatta.jokela@mmm.fi, puh. 0400 933 671
MMM, Pia Lehmusvuori, pia.lehmusvuori@mmm.fi, puh. 0400 395 537
MMM, Auli Nurmi, auli.nurmi@mmm.fi, puh. 040 359 3093
MMM, Juha Palonen, juha.palonen@mmm.fi, puh. 0400 812 935

Mavi, Jussi Joutsiniemi, jussi.joutsiniemi@mavi.fi, puh.
Mavi, Raija Kangassalo, raija.kangassalo@mavi.fi, puh. 040 674 8892
Mavi, Kati Törmä, kati.torma@mavi.fi, puh. 040 714 5833

EUTORI-tunnus

Liitteet Asetus

Viite

Asiasanat Hoitaa	Euroopan maatalouden tukirahasto, maataloustuki, yhteinen maatalouspolitiikka MMM, OM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TH, TULLI, UM, VNK, YM
